

به نام خدایی که در این نزدیکی است

آزمون: فارسی (۲)	دیرستان:	رشته:	ساعت شروع:صبح	نیمسال اول	تعداد صفحه: ۴
پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ آزمون: / ۱۰ / ۱۴۰۰	زمان: ۷۰ دقیقه		
ردیف	سوالات				
قلمرو زبانی (۲ نمره) معنی واژه، املا، دستور					
۱	معنی هریک از واژه های مشخص شده را بنویسید. (آ) هر گه که یکی از بندگان گنهگار پربشان روزگار، دست انابت به درگاه حق بردارد. (ب) جزیره های کوچک و بزرگ، مثل وصله های رنگارنگ بر طیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است.				
۲	معادل درست توضیح زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. « نوشته ای که طبق آن، دریافت کننده ملزم به پرداخت پول یا مال به شخص دیگری است. » (چک / حواله)				
۳	واژه ای، معادل معنای « نگرش » در عبارت زیر بیابید و بنویسید. « کلمات را کنار زنید و در زیر آن، روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است، تماشا کنید. »				
۴	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (آ) پیرمرد از (کازیة / کاذیة) روی میز یک پاکت کهنه را برداشت. (ب) ای عزیز، به خدا رسیدن (فرز / فرض) است.				
۵	در هریک از موارد زیر، یک نادرستی املايي وجود دارد؛ آن ها را بیابید و درست هریک را بنویسید. (آ) منت خدای را، عزّ و جلّ، که طاعتش موجب غربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. (ب) بعد از حکیم اسرار، همه چشم ها به او بود که حوضه حکمت را او گرم و چراغ علم را روشن نگاه دارد.				
۶	در گروه کلمه های زیر، سه مورد نادرستی املايي وجود دارد؛ درست هریک را بنویسید. « خوان و سفره - ذماد و مرهم - معوا و پناهگاه - مستغرق و شیفته - غایط و نهایت - شبه و همسان »				
۷	در همه گزینه ها، به جز گزینه نادرستی املايي وجود دارد. (آ) گفت: « از بحر غرامت جامه ای بیرون کنم » (ب) و واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب (پ) احمد رضا ضلّ می زند به چشمان خر (ت) سینه خواهم شرحه شرحه از فراغ				
۸	نقش دستوری ضمیر متصل در جمله « بوی گلم چنان مست کرد »، با نقش ضمیر متصل در کدام گزینه یکسان است؟ (آ) ای به هم برزده زلف تو سراسر کارم (ب) من چو بوی توام آشفته، فرونگذارم				
۹	در هریک از موارد زیر، نوع حذف فعل را تعیین کنید. (آ) به سر کوی تو سوگند، که تا سر دارم (ب) بیمارم از دو چشمت، آشفته از دو زلفت (پ) این هر دو حالت از تو، من یادگار دارم				
۱۰	کاربرد معنایی فعل « نیست » را در بیت زیر بررسی کنید. « سرو خواند با تو خود را راست، اما راست نیست سرو را این حُسن و زیبایی که قدّت راست نیست »				
۱۱	در کدام یک از ابیات زیر، یکی از اجزای جمله حذف شده است ؟ (آ) چون گشت زمین ز جور گردون (ب) خامش منشین، سخن همی گوی (پ) سرد و سیه و خموش و آوند، افسرده مباش، خوش همی خند				
۱۲	با توجه به رباعی زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید. « در کار کیش این عقل به کار آمده را از نقش خیال در دلت بتکده ای است (آ) یک « ترکیب وصفی » و یک « ترکیب اضافی » در سروده بیابید و بنویسید. ۰/۵ (ب) چند جمله طبق الگوی: « نهاد + مفعول + مسند + فعل » در ابیات وجود دارد؟ ۰/۲۵ (پ) فعل مصراع سوم، « اسنادی » است یا « غیر اسنادی »؟ ۰/۲۵				

۰/۵	در سرودهٔ زیر ، « وابسته و وابسته » را بیابید و « نوع آن » را تعیین کنید. « هفتاد و دو فرقه در رهت می پویند سر رشتهٔ حق به دست یک طایفه است هر یک سخنان مختلف می جویند باقی به خوش آمد ، سخنی می گویند »	۱۳
۰/۲۵	در کدام یک از گروه های اسمی زیر ، « وابسته و وابسته » وجود دارد؟ (آ) تموز سوزان کویر (ب) سه فقره چک	۱۴
۰/۲۵	واژهٔ « دستور » در کدام یک از دو بیت زیر ، به معنای « وزیر » است؟ (آ) گوش را نزدیک کن ، کان دور نیست (ب) کلید خورش خانهٔ پادشا لیک نقل آن به تو دستور نیست بدو داد دستور فرمانروا	۱۵
۰/۵	نقش دستوری واژه های مشخص شده در بیت زیر را بنویسید؟ « هرکسی از ظنّ خود شد یار من از درون من نجست اسرار من »	۱۶
قلمرو ادبی (۵ نمره) آرایه های ادبی ، تاریخ ادبیات ، حفظ شعر		
الف) آرایه های ادبی ، تاریخ ادبیات (۴ نمره)		
۰/۲۵	مفهوم « نماد » مشخص شده در بیت زیر ، در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟ « ای مرغ سحر ، عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد » (آ) عاشقان واقعی و راستین (ب) عاشقان سطحی و دروغین	۱۷
۰/۲۵	کدام یک از واژه های مشخص شده در نمونه های زیر ، « مفهوم مجازی » دارد؟ (آ) نشاط غربت از دل کی برد حبّ الوطن بیرون (ب) در بیت الاحزان در آمد و نالید ؛ چنانچه هر پرنده بر بالای سر یعقوب بود ، بنالید. به تخت مصرم اما جای در بیت الحزن دارم	۱۸
۰/۲۵	در کدام یک از دو بیت زیر ، آرایهٔ « حسن تعلیل » وجود دارد؟ (آ) پنهان مکن آتش درون را (ب) تو قلب فسردهٔ زمینی زین سوخته جان شنو یکی پند از درد ، ورم نموده یک چند	۱۹
۰/۵	واژه های مشخص شده در بیت زیر ، چه آرایه ای پدید آورده اند؟ چگونگی ایجاد این آرایه را در بیت بنویسید. « آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد »	۲۰
۰/۲۵	آرایه های ذکر شده در کمانک مقابل همهٔ ابیات درست است ، به جز : (۱) محرم این هوش جز بی هوش نیست (۲) دل گرمی و دل سردی ما بود که گاهی (۳) در عالم پیر ، هر کجا برنایی است (۴) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم مرزبان را مشتری جز گوش نیست (اسلوب معادله) مرداد مه و گاه دی اش نام نهادند (حسن تعلیل) عاشق بادا که عشق خوش سودایی است (ایهام) هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت (استعاره)	۲۱
۰/۵	بخش مشخص شده در عبارت زیر ، چه آرایه ای دارد؟ و مفهوم آن چیست؟ « عشق ، آتش است ؛ هر جا که باشد ، جز او رخت دیگری نهد . »	۲۲
۰/۲۵	دربارهٔ « تلمیح » عبارت زیر توضیح دهید. « ناله های گریه آلود آن امام راستین را که همچون این شیعهٔ گمنام ، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست. »	۲۳
۰/۲۵	در عبارت زیر ، یک « مجاز » بیابید و بنویسید. « یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد. »	۲۴
۰/۲۵	کدام واژه در بیت زیر ، آرایهٔ « ایهام » پدید آورده است؟ « با محتسبم عیب مگویند که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است »	۲۵
۰/۲۵	« مفهوم استعاره » مشخص شده در عبارت زیر چیست؟ « آن شب نیز به نظارهٔ آسمان رفته بودم ؛ گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس پر ، ستارگان زیبا و خاموش ، تک تک از غیب سر می زنند. »	۲۶

۰/۲۵	گفت و گوی به کار رفته در سرودهٔ زیر ، در اصطلاح ادبی ، چه نام دارد؟ « نخستین بار گفتش کز کجایی؟ بگفت آن جا به صنعت در چه کوشند؟ بگفت از دار مُلک آشنایی بگفت اندۀ خرنده و جان فروشند »	۲۷
۰/۵	پدیدآورندهٔ کدام آثار در کمانک مقابل آنها ، <u>نادرست</u> ذکر شده است؟ « فیه ما فیه (سعدی) ، تمهیدات (عین القُضات همدانی) ، از پاریز تا پاریس (باستانی پاریزی) ، کویر (عطار) »	۲۸
۰/۲۵	<u>سرایندهٔ بیت زیر</u> را از کمانک مقابل آن تعیین کنید. « بی عشق زیستن ، جز نیستی چه نام است؟ یعنی اگر نباشی ، کارِ دلم تمام است » (عطار – حسین منزوی)	۲۹
ب) حفظ شعر (۱ نمره)		
۰/۵	(آ) <u>مصراع دوم</u> بیت زیر در کدام گزینه ، به درستی ذکر شده است؟ « ای جویبا جاری! زین سایه برگ مگریز (۱) کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران (۲) بیرون نمی توان کرد ، حتی به روزگاران »	۳۰
۰/۵	(ب) <u>مصراع اول</u> بیت زیر را بنویسید. « بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی »	۳۰
قلمرو و فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب		
معنی و مفهوم نثر (۲/۵ نمره)		
۰/۲۵	چه استبعادی دارد	۳۱
۰/۲۵	عصر با « الاغ تور » راه می افتادیم .	۳۲
۰/۵	چون در آن حضرت رسم ، مرا از خود یاد نیاید.	۳۳
۰/۵	هر چه موجودند ، از روحانی و جسمانی ، طالب کمال اند.	۳۴
۰/۵	اطفال شاخ را کلاه شکوفه بر سر نهاده.	۳۵
۰/۵	از این بوستان که بودی ، ما را چه تحفه کرامت کردی؟	۳۶
معنی و مفهوم نظم (۲/۵ نمره)		
۰/۵	در عشق کسی قدم نهد ، کِش جان نیست	۳۷
۰/۵	در غم ما روزها بیگانه شد	۳۸
۰/۵	از سیم به سر یکی کله خود	۳۹
۰/۵	گفت: « کارِ شرع ، کارِ درهم و دینار نیست »	۴۰
۰/۵	چه غم دیوار امت را ، که دارد چون تو پشتیبان؟	۴۱

۰/۲۵	۴۲	اشاره به اینکه: « همه کار های خداوند از روی دلیل و برهان است » ، از کدام قسمت بیت زیر ، دریافت می گردد؟ « تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی تو نماینده فزلی تو سزاوار سنایی »
۰/۲۵	۴۳	در بیت زیر ، به کدام یک از « مقامات عرفانی » اشاره شده است؟ « هیچ نقاشت نمی بیند که نقشی برکشد وان که دید از حیرتش ، کلک از بنان افکنده ای »
۰/۲۵	۴۴	بیت زیر ، در برگزیده کدام یک از « مُعضلات و مشکلات اجتماعی » است؟ « گفت: باید حد زند هشیار مردم مست را گفت: هشیاری بیار ، اینجا کسی هشیار نیست »
۰/۲۵	۴۵	مفهوم « ایثار و جان فشانی برای محبوب » ، در کدام بیت زیر ، مشهود است؟ آ) بگفت از دل شدی عاشق بدین سان؟ ب) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک؟ بگفت از دل تو می گویی ، من از جان بگفت آن گه که باشم خفته در خاک
۰/۲۵	۴۶	در بیت زیر ، بر چه مفهومی تأکید شده است؟ « آیین طریق از نفس پیرمغان یافت آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند »
۰/۲۵	۴۷	مفهوم کدام مصراع در کمانک مقابل آن ، نادرست ذکر شده است؟ آ) هر که جز ماهی ، ز آبش سیر شد (اشتیاق پایان ناپذیر معشوق به جذب عاشق) ب) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ (نقش ظرفیت وجودی افراد در تأثیر پذیری از عشق)
۰/۲۵	۴۸	بیت: « زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر / بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست » ، با کدام بیت هم مفهوم است؟ آ) من به هر جمعیتی نالان شدم ب) روزها گر رفت ، گو رو ، باک نیست جفت خوش حالان و بدحالان شدم تو بمان ، ای آن که چون تو پاک نیست
۰/۲۵	۴۹	مقصود مولوی از « نی » در بیت زیر چیست؟ « بشنو این نی چون شکایت می کند از جدایی ها حکایت می کند »
۰/۵	۵۰	در بیت های زیر ، مقصود از قسمت های مشخص ، چه افرادی هستند؟ آ) همت از باد سحر می طلبم گر ببرد ب) پنهان مکن آتش درون را خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است زین سوخته جان شنو یکی پند
۰/۵	۵۱	« مفهوم » بیت زیر چیست؟ و با کدام یک از عبارات های زیر ، مفهوم یکسانی دارد؟ « می تواند حلقه بر در زد حریم حُسن را در رگ جان ، هر که را چون زلف ، پیچ و تاب نیست » آ) و به عالم عشق نتوان رسیدن ، تا از معرفت و محبت دو پایه نردبان نسازد. ب) پروانه ، بی آتش قرار ندارد ، تا آنگاه که آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان ، آتش بیند.

ص ۴

شاد باشید.

« پاسخنامه »

قلمرو زبانی (۲ نمره) معنی واژه ، املا ، دستور

۰/۵	۱	« آ » « انابت » (بازگشت به سوی خدا ، توبه ، پشیمانی) (ب) طیلسان (نوعی ردا)
۰/۲۵	۲	« حواله »
۰/۲۵	۳	« تلقی یا تعبیر »
۰/۵	۴	« آ » « کازیه » (ب) « فرض »
۰/۵	۵	« آ » « عُربت » « قُربت » (ب) « حوضه » « حوزه »
۰/۲۵	۶	« دِماد و مرهم » « ضِماد و مرهم » / « مَعوا و پناهگاه » « مأوا و پناهگاه » / « غایط و نهایت » « غایت و نهایت »
۰/۲۵	۷	گزینه « ب » سایر گزینه ها: آ « از بحر » « از بهر » / « ضُل » « زُل » / « فراغ » « فراق »
۰/۲۵	۸	گزینه « ب » هر دو « مفعول » هستند / گزینه « آ » ، مضاف الیه است
۰/۵	۹	آ) حذف به « قرینه معنایی » (به سر کوی تو سوگند [می خورم]) ب) « حذف به « قرینه لفظی » (از دو چشمت بیمارم « هستم » ، از دو زلفت آشفته [ام] « هستم »)
۰/۵	۱۰	مصراع اول (نیست = نمی باشد) مصراع دوم (نیست = وجود ندارد)
۰/۲۵	۱۱	گزینه « ب » « نهاد = تو » در همه جملات گزینه « ب » محذوف است.
۱	۱۲	آ) ترکیب وصفی (این عقل ، عقل به کار آمده ، کار به هم برزده ، این بتکده) / ترکیب اضافی (نقش خیال / دلت) ب) « ۲ مورد » (تا راست کند کار به هم برزده را / کعبه ساز این بتکده را) پ) « غیر اسنادی » (است = وجود دارد)
۰/۵	۱۳	وابسته و وابسته: « یک » / نوع: « صفت مضاف الیه »
۰/۲۵	۱۴	گزینه « ب » (فقره = ممیز)
۰/۲۵	۱۵	گزینه « ب »
۰/۵	۱۶	یارِ من = « مسند » (چگونه شد؟ یارِ من) / اسرارِ من = « مفعول » (چه چیزی را نجست؟ اسرارِ من را)

قلمرو ادبی (۵ نمره) آرایه های ادبی ، تاریخ ادبیات ، حفظ شعر

الف) آرایه های ادبی ، تاریخ ادبیات (۴ نمره)

۰/۲۵	۱۷	گزینه « ب »
۰/۲۵	۱۸	گزینه « آ »
۰/۲۵	۱۹	گزینه « ب » (آوردن دلیل ادبی برای تشکیل قله دماوند)
۰/۵	۲۰	« جناس تام یا همسان » / « باد = بادِ هوا ، باد = فعلِ دعایی »
۰/۲۵	۲۱	گزینه « ۴ » سایر گزینه ها: ۱) مصراع دوم ، تمثیل برای مصراع اول است. ۲) آوردن علت ادبی برای نامگذاری مرداد ماه و دی ماه / ۳) « سودا » ایهام دارد (معامله / عشق / دیوانگی)
۰/۵	۲۲	آرایه: « کنایه » / مفهوم: « اقامت کردن و ساکن شدن »
۰/۲۵	۲۳	« اشاره به داستان حضرت علی (ع) که سر در چاه می کرد و با چاه درد ودل می کرد. »
۰/۲۵	۲۴	« دنیا = مردم دنیا / روم = امپراتوران روم و شکوه آنان »
۰/۲۵	۲۵	« مُدام » (۱ - شراب ۲ - پیوسته)
۰/۲۵	۲۶	« آسمان »
۰/۲۵	۲۷	« مُناظره »
۰/۵	۲۸	« فیه ما فیه » (مولوی) / « کویر » (علی شریعتی)

۰/۲۵	« حسین منزوی »	۲۹
(ب) حفظ شعر (۱ نمره)		
۱	(ب) « گر نور عشق حق به دل و جانم اوفتد »	۳۰
(آ) گزینه « ۱ »		
قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب		
معنی و مفهوم نثر (۲/۵ نمره)		
۰/۲۵	« دور و غیر ممکن نیست »	۳۱
۰/۲۵	« عصر با الاغ مسافرت می کردیم »	۳۲
۰/۵	« وقتی به درگاه خداوند می رسم ، خود را هم فراموش می کنم. »	۳۳
۰/۵	« همه موجودات مادی و غیر مادی ، خواهان کامل شدن و رسیدن به نهایت مطلوب هستند. »	۳۴
۰/۵	« شاخه های درختان را پر از شکوفه کرده است. »	۳۵
۰/۵	« از این مکاشفه و اندیشه عرفانی که در آن بودی ، چه راز و سرّ معنوی برای ما هدیه آورده ای . »	۳۶
معنی و مفهوم نظم (۲/۵ نمره)		
۰/۵	« کسی می تواند عاشق باشد که از جان و وجود مادی خود بگذرد. »	۳۷
۰/۵	« ایام زندگی ما ، در غم و اندوه سپری شد. » (روزگار عاشق با غم و اندوه همراه است .)	۳۸
۰/۵	« روی قلّه دماوند ، با برف پوشیده شده است. »	۳۹
۰/۵	« مگر نمی دانی که حدود و مجازات شرعی را نمی توان با پول ، خرید و فروش کرد . (رشوه در دین حرام است و با رشوه نمی توان از اجرای حدود شرعی جلوگیری کرد .) »	۴۰
۰/۵	« امت مسلمان ، تا زمانی که پشتیبانی چون تو (پیامبر) داشته باشد ، هیچ نگرانی نخواهد داشت. »	۴۱
درک مطلب (۳ نمره)		
۰/۲۵	« تو حکیمی »	۴۲
۰/۲۵	« حیرت »	۴۳
۰/۲۵	« فساد فراگیر در جامعه »	۴۴
۰/۲۵	گزینه « آ »	۴۵
۰/۲۵	« نیاز به پیر و مرشد در سیر و سلوک معنوی »	۴۶
۰/۲۵	گزینه « آ »	۴۷
۰/۲۵	گزینه « ب »	۴۸
۰/۲۵	« انسان کامل یا خود مولوی »	۴۹
۰/۵	(ب) « ملک الشعراء بهار »	۵۰
۰/۵	(آ) « علی اکبر دهخدا »	۵۱
مفهوم: « لازمه رسیدن به وصال ، بی قراری و بی تابی عاشقانه است. »		
گزینه « ب »		

شاد باشید.